

Literair panorama

Verzamelde boekbesprekingen

Andreas Van Rompaey



Eburon
Utrecht 2026

ISBN 978-94-6301-598-1

Academische Uitgeverij Eburon
Vredenburg 40
3511 BD Utrecht
www.eburon.nl

Omslagontwerp: Textcetera, Den Haag
Grafisch ontwerp: Dolna Elija, Konstandenets, Bulgarije

© 2026 A. Van Rompaey. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.


All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

Inhoud

◆ Woord vooraf	9
Het literaire perspectief van Andreas Van Rompaey	11
◆ Kritiek	13
Geschiedenis van een der laatste ‘literaire mythes’?	15
Verborgen talenten	17
Een literaire scheurkalender	18
Een romantische treinreis	20
In het spoor van Alice	21
Testament van een langzaam uitdovende generatie	22
Lofzang op het leven	24
Bouwen aan een stad van woorden	25
Verhaalmodellen over modelwerelden	27
Een roetsjbaan aan emoties	29
Een literaire inbraak	30
Dialogoog met de omgeving en de geschiedenis	32
Harde openhartigheid	33
Het is wat er niet staat	35
De magie van cinema	36
‘Wij zijn gewoon zo. Zo gewoon zijn wij.’	37
Een plaag van maskerade en anonimiteit	38
Schrijven in de breedte	40
Een auteur met vossenstreken	42
‘Poëzie is nog de enige taal die de waarheid spreekt.’	47
Een kunstzinnige vogelgids	48
Een dagboek bijhouden in crisistijd	50
‘Goleman huist in ieders schrijn.’	52
Een vos verliest wel zijn haren maar niet zijn streken	54

Een te lang uitgesteld eerbetoon	56
De bezwering van de nacht	58
Verzen van een jazzmonaut	61
De tijd aflezen	62
Contradictio humana	63
Een literair rariteitenkabinet	64
Volkomen vogelvrij	66
Een late neoromanticus?	67
Het verlitteratuurde leven van een taalminnaar en reynaerdofiel	68
De tijdelijke comeback van een literair zwaargewicht	71
Het rijke mengpalet van Mark Meekers	73
‘Er is niet woestijn genoeg waar bijbelfanaten koosjer oorlog kunnen voeren.’	75
De visie van een opmerkelijke estheticus	76
Pleidooi voor de betekenis van het ‘betekenisloze’	78
De verantwoordelijkheid van de dichter	80
Een gesloten cirkel I	82
Een gesloten cirkel II	84
De dag dat Roggemans dichtwerk in onze handen kwam	86
In de duisternis geschreven	88
Vroege multimedia-experimenten uit het archief opgediept	90
‘Het uur van Týr is nabij.’	91
De levensreis van een verhalenverzamelaarster	93
Koorddansen tussen leven en dood	95
Een zoektocht naar goud	97
‘Shine like Sheen!’	98
Alles is buurtaal	99
Nu maintenant!	100
Verhegghes aanklacht	102
Baas over eigen lichaam en geest	104

◆ Kroniek	107
Willem M. Roggeman 90 jaar: een oeuvreoverzicht	109
Concrete en visuele poëzie in Nederland en Vlaanderen	117
<i>Een beknopte stand van zaken</i>	
Een ufoloog in opmars	122
<i>Over de ufo-boeken van Julien Weverbergh</i>	
De representatie van technologie in literatuur	129
<i>Korte kroniek van het Nederlandstalige proza</i>	



Woord vooraf

Het literaire perspectief van Andreas Van Rompaey

Vaak kunnen recensenten in twee categorieën opgedeeld worden: of ze concentreren zich op het werk zelf ('ergocentrische kritiek') of de recensent houdt zich vooral bezig met de persoon en de ideeën van de schrijver ('personalistische kritiek'), wat ook wel als de keuze tussen 'vorm of vent' omschreven wordt. Het kan ook nog anders: wie recensies schrijft en zelf literair actief is, loopt weleens het gevaar een literair product te beoordelen louter vanuit zijn of haar eigen opvattingen, wat niet altijd de meest eerlijke, en vaak vooringenomen reacties oplevert. Gerard Reve bv. had daardoor al vaker af te rekenen met vrij giftige recensies over zijn werk, wat leidde tot zijn uitspraak: 'Een criticus is hier, in dit land, een veracht mens, en wordt gezien als een mislukt schrijver die zijn rancune nu in recensies uitleeft, wat vaak nog zo is ook.' De recensies van Andreas Van Rompaey ontsnappen gelukkig aan dit alles.

Betekenisvoller dan de strikte en eenzijdige keuze tussen 'vorm of vent' lijkt mij een recensent die in de eerste plaats informeert, en als hij al oordeelt, dat doet vanuit een inleving in de te bespreken tekst én de opvattingen van die auteur – op een eerlijke, oprechte en deskundige manier. Dat is wat Andreas Van Rompaey doet en wat zijn recensies zo interessant maakt. Het is niet te ontkennen dat hij grote belangstelling heeft voor de naoorlogse Nederlandstalige literatuur, wat tot op heden een aantal opmerkelijke publicaties opleverde, waarbij hij o.a. Paul de Wispelaere en Johan Sonnevile tegen de vergetelheid behoedde. Even goed, en dat stemt hem beslist tot eer, besteedt hij aandacht aan uitgaven en auteurs die niet meteen (of niet langer) tot de heersende literaire mode behoren, getuige hiervan het interviewboek *De literaire roeping* (2023), waarvoor hij in gesprek ging met zeventien auteurs. Ook andere (bijna) 'verborgen talenten' komen aan bod.

Een aantal auteurs werden meermaals gerecenseerd, zoals Willem M. Roggeman, Guy van Hoof, Patrick Cornillie, Peter Holvoet-Hanssen, Mark Meekers en José Vandenbroucke. Van Roggeman werd ook het interview opgenomen dat Van Rompaey met hem had op 25 oktober 2025 tijdens een Publiek Geheim voorstelling van de VvL. De volgens Van Rompaey ‘zwaar onderschatte Oost-Nederlandse auteur’ Noud Bles kon op drie recensies rekenen, o.a. over zijn verzamelde gedichten *Wij leven* (2023). Veelzijdigheid troef. Van Rompaey besteedt aandacht aan ACDA. *Cahiers voor concrete & visuele poëzie* (2025-...), die hij samen met Renaat Ramon, Willy Tibergien en Lieve Terrie opgericht heeft. Ook mailart komt aan bod, de prozagedichten van Alain Delmotte, het debuut van de ‘literaire laatbloeiër’ Kris De Lameillieure, de luxe-editie *Nocturnes* (2024) van dichter Tony Rombouts met grafiek van Niki Faes, enz. In de langere stukken uit de rubriek ‘kroniek’, die we als essays kunnen beschouwen, o.a. ‘Een ufoloog in opmars’ (over de ufoboeken van Julien Weverbergh) en als slotstuk ‘De representatie van technologie in literatuur’, waarbij hij een actuele problematiek niet schuwt.

Deze recensies en essays verschenen eerder in tal van tijdschriften, maar krijgen nu een terechte langere levensduur in boekvorm. *Literair panorama* van Andreas Van Rompaey, waarin het werk van maar liefst een vijftigtal auteurs belicht wordt, is een belangrijke en onmisbare toevoeging aan wat leeft in de Nederlandstalige literatuur.

Roger Nupie
Antwerpen, februari 2026